

NIEWIDZIALNA HISTORIA
Wprowadzenie do procesowego podejścia w tworzeniu
opowiadania filmowego wraz z komentarzem
do scenariusza filmu pt. ŚWIĘTY.

Sebastian Buttny
nr albumu 119

STRESZCZENIE PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska Sebastiana Buttneho jest pierwszym tego rodzaju opisem metody pracy twórczej nad opowiadaniem filmowym opartej na teorii i praktyce *Psychologii Zorientowanej na Proces*, która pierwotnie jako podejście terapeutyczne stworzona została na przełomie lat 70. i 80. przez Arnolda Mindella.

Centralnym zagadnieniem tej pracy jest tytułowa *niewidzialna historia*, czyli przebieg procesu przemiany bohatera filmowego, który nie tylko towarzyszy akcji fabularnej (*historii widzialnej*), ale w głównej mierze jest jej kreatorem. Z procesowego punktu widzenia fabularne zdarzenia mają sens i psychologiczną prawdę, jeśli w swojej najgłębszej (niewidzialnej dla widza) istocie wyrażają wewnętrzne zmagania bohatera towarzyszące procesowi przemiany jego tożsamości polegającej na integrowaniu nowych, bądź uprzednio wypartych *jakości i doświadczeń*.

Autor przedstawia najważniejsze zagadnienia *pracy procesowej* potrzebne do zrozumienia zarówno statycznej sytuacji psychologicznej bohatera w początkowej fazie opowiadania filmowego, jak i całej dynamiki zmiany rozpościerającej się na przestrzeni trzyaktowej struktury dramaturgicznej.

W poszukiwaniu skutecznego i efektywnego języka łączącego dwie odrębne dziedziny - psychoterapię ze scenariopisarstwem i reżyserią filmową - w pierwszej części swojej pracy autor stosuje zabieg polegający na równoległym prowadzeniu dwóch narracji - omawianiu zagadnień teoretycznych i praktycznych *psychologii procesu* wraz z tłumaczeniem ich zastosowania bezpośrednio na przykładach zaczerpniętych z 10 wybranych arcydzieł światowej kinematografii. Okazuje się, że poddane analizie *procesowej* filmy, nawet jeśli powstały bez znajomości tego podejścia psychologicznego, w niezwykle sugestywny i precyzyjny sposób odzwierciedlają i potwierdzają jego założenia. Stworzone zaś na podstawie wieloletniego doświadczenia techniki i narzędzia pracy terapeutycznej Arnolda Mindella znajdują swoje zastosowanie także na gruncie pracy twórczej nad opowiadaniem filmowym.

W drugiej części swojej pracy Sebastian Buttny dokonuje prezentacji możliwości wykorzystania *procesowego* podejścia na przykładzie własnego scenariusza filmu pt. *Święty*, dzieła będącego częścią projektową rozprawy doktorskiej. O ile w pierwszej części przykłady filmowe omówione zostały niejako *post factum*, o tyle tutaj czytelnik wprowadzony zostaje w proces twórczy *ex ante*, czyli przed ostateczną realizacją filmu i przedstawieniem go widowni. Szczegółowo omówione zostają konstrukcja bohatera oraz przebieg opowiadania jako emanacje *niewidzialnej historii*, czyli podążania za *Procesem*.

INVISIBLE STORY

An introduction to the process approach in storytelling
with a commentary to the script of the film SAINT.

Sebastian Buttny

No. 119

DOCTORAL THESIS SUMMARY

The doctoral thesis of Sebastian Buttny is the first of its kind description of the method of creative work in storytelling based on the theory and practice of *process-oriented psychology*, which primarily - as a psychotherapeutic approach - was originated at the turn of 70s and 80s by Arnold Mindell.

The central issue of this thesis is the title *invisible story*, i.e. the course of the process of transformation of a film protagonist, which not only accompanies the plot (*visible story*), but is mainly its creator. From this point of view, the fictional events are sensible and (psychologically) true if in their deepest (invisible to the viewer) essence, they express internal struggles of a hero that accompanies his process of transformation understood as integrating new or previously superseded *qualities and experiences*.

The author presents the most important ideas of the process work necessary to understand both, the character's static psychological situation in the initial phase of the film story and the entire dynamics of change spreading over the three-act dramatic structure.

In the search for an effective and efficient way of combining two separate fields - psychotherapy with screenwriting and film directing - in the first part of his thesis, the author uses the procedure of conducting two narratives simultaneously - presentation of theoretical and practical issues of *process psychology* is done by showing their applications into storytelling directly on examples taken from 10 selected masterpieces of the world cinema.

It turns out that the films subjected to the *process* analysis, even if they were made without the knowledge of this psychological approach, reflect and confirm its assumptions in an extremely suggestive and precise way. Therefore the techniques and tools, created by Arnold Mindell on the basis of many years of therapeutic experience, can also be used and applied in creative work in storytelling.

In the second part of his thesis, Sebastian Buttny presents how the *process* approach can support storytelling on the example of his own film script entitled *Saint*, a work that is the main part of his doctoral dissertation. While in the first part the film examples are discussed *post factum*, here the reader is introduced to the *ex ante* stage of creative process, that is before shooting the film and before its presentation to the audience. The structure of the protagonist and the course of the story are shown as emanations of the *invisible story*, which means following the hero's *Process*.